

Høring og involvering

Der er forskellige måder, hvorpå man kan involvere interessenter og borgere i en politisk proces. Ofte vælges formel høring, eller der udpeges repræsentanter til deltagelse i arbejdsgrupper. Herudover kan man vælge at afholde større arrangementer med f.eks. workshops med ideudvikling, mulighed for kritiske spørgsmål, afklarende drøftelser mv. Dette notat belyser nogle overvejelser man med fordel kan gøre sig inden man vælger, hvordan man vil involvere interessenter i en beslutningsproces, og hvilke formål der kan opnås ved forskellige former for involvering.

Formål med involvering

Den første overvejelse, der er vigtig at gøre sig i forbindelse med involvering er, hvorfor man vil involvere og hvad man gerne vil opnå.

Formålet og hensigten er afgørende for, hvordan det er hensigtsmæssigt at involvere.

Nogle gange ønsker man at indhente interessenters holdning, og føre denne "til protokol". I sådanne situationer kan en formel høring opfylde formålet.

Andre gange kan man ønske at skabe ejerskab, involvere fagpersoner for at kvalitetssikre eller indsamle og udvikle ideer fra andre vinkler, og her kan andre former for involvering være en mulighed.

Det er dog vigtigt at være åben omkring, hvilken reel involvering man ønsker og hvordan man vil bruge resultatet i den videre proces. Får de involverede en anden opfattelse af deres indflydelsesmuligheder end det senere viser sig reelt, kan skuffelse og negativitet opstå omkring projektet. Det er f.eks. vigtigt at være tydelig omkring, hvad der er reelle indflydelsepunkter, og hvad der måtte være af givne vilkår på forhånd. Åbenhed, tydelighed og kommunikation er grundlæggende i denne sammenhæng.

Et aspekt, der kan have betydning, og som det er vigtigt at tage med i overvejelserne er, at involvering tager tid, og meget involvering tager lang tid. Det er således nødvendigt at man allerede fra projektets start er bevidst om, hvordan man ønsker at involvere og afsætter tilstrækkelig tid til dette i planlægningen.

Effektivitet og kvalitet i formelle høringer

I forbindelse med formelle høringer er der forhold, der kan højne både kvaliteten og effektiviteten.

Der er ofte mange høringsparter, og høringssvarene kan have meget forskellige former, hvilket gør den efterfølgende bearbejdning og tolkning ressourcekrævende. Hvis man udarbejder et materiale med de spørgsmål, der ønskes konkret svar på, kan dette fokusere høringssvarene. Det betyder også, at arbejdet med bearbejdning bliver mindre, og at høringsparterne undgår at bruge ressourcer på udtalelser, der ikke er en del af det der ønskes høringssvar om.

En anden mulighed er at afholde et afklarende møde, hvor høringsparter kan få mulighed for at få afklaret tvivlsspørgsmål. Dette kan klæde høringsparterne på til efterfølgende at indgive mere fokuserede og kvalificerede høringssvar.

I forhold til konkrete høringsparter, kan man overveje, om man ønsker en bred eller mere strategisk høring. Med i denne overvejelse kan indgå, om man ønsker at høre bredt eller om man ønsker at høre den gruppe, der er mest påvirket.

Typer af involvering og effekter

Som tidligere nævnt kan involvering af interessenter tænkes på andre måder end de to oftest brugte, formelle høringer og repræsentanter i arbejdsgrupper.

I det følgende nævnes 3 muligheder for involvering i forskellige faser af et udviklingsprojekt. Der er imidlertid flere muligheder for at sammensætte en involveringsproces skræddersyet til den konkrete situation.

Ideudvikling – tidligt i en proces

- workshops, brainstormingsprocesser
- forskellige fagligheder og vinkler inddrages
- vigtigt at skabe åbenhed og mulighed for fri idegenerering

Idekvalificering

- kvalificering og videreudvikling af oplæg og ideer
- forskellige fagligheder og vinkler inddrages
- vigtigt med opmærksomhed på, hvilke rammer der er for udviklingen, og hvilke vilkår der ikke kan ændres

Kvalitetssikring af ideer, oplæg og scenarier

- kvalitetssikring og kommentering
- andre vinkler inddrages – eventuelt bredere end tidligere i processen
- kritisk gennemgang af oplæg kommentarer overvejes
- mulighed for at imødekomme og afhjælpe problematikker